

Теоретичні аспекти трансформації інституту корупційних злочинів

Михайленко Дмитро Григорович

Національний університет «Одеська юридична академія»,
докторант кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук

УДК 343.35

Інституційна безпека держави як складова національної безпеки прямо залежить від стану функціонування управлінських та пов'язаних із ними структур як публічного, так і приватного сектору. Невиконання владними інституціями своїх функцій на протязі тривалого часу не тільки унеможливорює сталий розвиток суспільства, а й призводить до системних деформацій, породжує злочинність кризового типу. Крім того, соціально-політичні процеси, які розпочалися в Україні у кінці 2013 року, багато у чому зумовлені накопиченим відчуттям недовіри до управлінських структур, їх корумпованістю. Не складно встановити, що за період незалежності України відбулося значне поширення злочинності службових осіб, яка складає основну частину корупційної злочинності. Так, відповідно до щорічних звітів міжнародної організації «Transparency International» Україна традиційно оцінюється як держава із значним рівнем корупції (у 2013 році Україна займала 144 місце у світі з балом 25 [1]), що, незважаючи на можливе скептичне відношення до індексу сприйняття корупції, ставить її в один ряд з країнами, які вважаються в Європі найбільш корумпованими, а це негативно впливає на міжнародний авторитет, інвестиційну привабливість країни тощо. Разом із тим, значна корумпованість управлінських інституцій не відображається у даних офіційної статистики щодо характеристик злочинності в Україні, розміщених на сайтах Генеральної прокуратури України (gp.gov.ua) та Міністерства внутрішніх справ України (mvs.gov.ua), за якими службові злочини традиційно складають невелику питому вагу в структурі злочинності. Так, за перше півріччя 2014 року всього обліковано 305656 злочинів, а із них ті, які кваліфікуються за статтями розділу XVII КК України «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг»

лише 11044 (питома вага 3,6%); у 2013 році ці цифри були відповідно 563560 і 16586 (2,9%); у 2012 році – 483998 і 15124 (3,1%); у 2011 – 515833 і 15969 (3,1%); у 2010 – 500902 і 17980 (3,6%); у 2009 році 434678 і 17648 (4.1%); у 2008 році – 384424 і 15495 (4%); у 2007 – 401293 і 15555 (3,9%); у 2006 – 420900 і 16396 (3,9%); у 2005 – 485725 і 17922 (3,7%) тощо. Наведена офіційна статистика значно відрізняється від даних щодо характеристик корупції, які одержуються іншими способами, і показує скоріше можливості й бажання правоохоронних органів фіксувати корупційні злочини, а стабільність основних показників корупції взятих як із офіційних, так і із неофіційних джерел свідчить, що реформа антикорупційного законодавства, яка проводиться в Україні з 2009 року, не обмежує реальні корупційні практики.

Кримінально-правовим проблемам корупційних злочинів присвячена значна кількість наукових робіт. Перерахувати всіх науковців, а також практичних працівників, які досліджували корупцію в Україні та публікували результати таких досліджень саме по собі є справою складною з-за їх надзвичайно великої кількості. Ситуація, за якої згідно з офіційною статистикою група злочинів займає невелику долю в структурі злочинності, проте їх проблематиці присвячується значна увага в наукових розробках, є додатковим підтвердженням високого рівня латентності корупційної злочинності в Україні та значного її поширення. Разом із тим, той значний матеріал та знання, що одержані в результаті таких досліджень, не тільки не вплинули на рівень корупції в Україні, що часто не можна поставити у вину науці, але, більш того, не змогли допомогти законодавцю створити зрозумілий та несуперечливий правовий механізм протидії корупції. При цьому, значні недоліки містить саме Кримінальний закон. У зв'язку з цим, розробка теоретичних і прикладних питань кримінально-правової протидії корупції є актуальною, а їх вивчення набуває все більшого значення.

Метою цієї статті є розкриття деяких проблем КК України в умовах проведення модернізації правового механізму протидії корупційним злочинам в Україні та обґрунтування актуальності та необхідності конструювання нової наукової теорії – теорії корупційних злочинів.

У сфері протидії корупції існує ряд міжнародних конвенцій, які в силу їх ратифікації є обов'язковими для України. До них відносяться Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією, Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією та Додатковий протокол до неї, Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності та Протоколи до неї, Конвенція ООН проти корупції тощо. Зазначені міжнародні акти встановлюють стандарти засобів правового впливу на корупцію і значною мірою вплинули на модернізацію законодавства України у цій сфері. Так, модель протидії корупції засобами кримінального права за порівняно короткий період часу (з 11.09.2009 року по 14.10.2014 року) багаторазово зазнавала, на перший погляд, кардинальних змін, що не сприяє виробленню єдиного підходу до інтерпретації та застосування КК України. За означений період в Україні було прийнято 29 законів, які коригували масив антикорупційних норм, із яких 16 законів вносили зміни у КК України. Осмислення ж зазначених новел з боку науковців та практичних працівників на сьогодні фактично знаходиться на початковому етапі, що прямо справляє негативний вплив на процес протидії корупції в Україні.

Така динаміка законодавства, а особливо кримінального, є вкрай негативним явищем. Тут слід погодитися, що при корисності та неминучості поточної правотворчості, направленість зусиль держави на удосконалення кримінального законодавства не повинна суміщатися із установкою на безперервність правотворчого процесу. Повторюваність прийняття чергових законів про зміни і доповнення КК, навіть коли кожен з них окремо продиктований необхідністю вирішення якої-небудь соціально напруженої ситуації, у цілому має негативні наслідки, так як руйнується створена при кодифікації система законодавства, впроваджується в свідомість звичаєвість динамічно розвиваючогося, а не стабільного законодавства, кодифікований кримінальний закон, недосконалість якого підтверджується при обґрунтуванні внесених змін, втрачає свою авторитетність [2, с.17]. Така нормотворча обстановка є одним із чинників руйнації методології нормативної стійкості кримінального права і дає підстави вести мову про кризу законодавчого права. Вивчення ж означених вище змін до КК України щодо протидії корупції показує, що вони обумовлюються різними

чинниками – реалізація державної антикорупційної політики, приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією, імплементація до національного законодавства положень Конвенції ООН проти корупції, виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, виконання рекомендацій Групи держав проти корупції (GRECO), гуманізація відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності, удосконалення оборонно-мобілізаційних питань під час проведення мобілізації тощо, а тому не об'єднані однією ідеологічною лінією і, у зв'язку із останнім, фактично є безсистемними. Інколи правотворчу активність в Україні щодо покращення антикорупційного законодавства навіть тяжко пояснити. Наприклад, статті 368, 368-2 та 369-2 КК України змінювалися в один день двічі різними законами – Законами № 221-VII від 18.04.2013 року та № 222-VII від 18.04.2013 року, а ст.369 КК України діяла у редакції Закону № 221-VII від 18.04.2013 року із змінами, внесеними цього ж дня згідно із Законом № 222-VII від 18.04.2013 року і в подальшому була викладена в новій редакції Законом № 1261-VII від 13.05.2014 року. Очевидно, що в такій ситуації значною мірою ускладнюється кримінально-правова оцінка злочинів із ознаками корупції, а також і саме сприйняття положень Кримінального закону суб'єктами корупційних злочинів. Описані вище зміни у законодавстві України (у тому числі і у КК України) були здійснені незважаючи на негативні висновки Головного науково-експертного та Головного юридичного управлінь Апарату Верховної Ради України, проведені без їх наукового обґрунтування та всупереч науковим рекомендаціям, що не тільки порушило кодифіковану систему діючого Кримінального закону, а й зробило КК України занадто заплутаним і тяжким для сприйняття. Означене вище підтверджує правильність висновку проф. Тулякова В.О. про те, що КК України більшою мірою спрямований до правозастосовця, а не до осіб, поведінка яких регулюється. За такого стану Карний закон не може у повній мірі виконувати завдання із запобігання злочинам (ч.1 ст.1 КК України) і є переважно каральним інструментом. На недопущення цієї проблеми вказував ще у 1764 році Чезаре Беккарія, сформулювавши відоме

правило: «Хочете попередити злочин? Зробіть так, щоб закони були ясними, простими...» [3, с. 151].

Звичайно, необхідно погодитися, що основним у протидії корупції на сучасному етапі є не якість законів, а політична воля їх реалізовувати, що в повній мірі відповідало б принципу невідворотності кримінальної відповідальності. Разом із тим, видається, що низька якість КК України у частині встановлення інструментів протидії корупції, його суперечливість і несинхронізованість із регулятивним нормативним масивом та нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення створює ситуацію, за якої навіть при наявності волі протидіяти корупції така протидія буде позбавлена належної «зброї». Крім того, за такого стану КК України, його норми, що покликані стримувати корупцію, самі є корупційним ризиком та основою для зловживань, оскільки містять надмірну кількість конкуруючих положень та перетинаються із нормами про адміністративну відповідальність за корупційні правопорушення. Означених проблем стало ще більше після численних змін КК України.

В Україні на виконання ст.26 Конвенції ООН проти корупції та ст.18 Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією з 27.04.2014 року діє інститут відповідальності юридичних осіб у тому числі за вчинення корупційних злочинів. Зазначений масив кримінально-правових норм в КК України, як, наприклад, і в КК Азербайджану названий заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. У зв'язку із цим, із вчиненням корупційних злочинів у сферу дії КК України попадають не тільки фізичні, а й юридичні особи, що є нетиповим для вітчизняної кримінально-правової доктрини. Не вдаючись до відомих дискусій щодо можливості чи неможливості встановлення (по-суті) кримінальної відповідальності юридичних осіб, видається що основною проблемою яку необхідно було б дослідити та вирішити у цьому контексті – є питання про доцільність надання кримінальній юстиції інструментів впливу не тільки на фізичних, а й на юридичних осіб, що суттєво розширює функціональне поле правоохоронної системи держави та може цим зашкодити розвитку бізнесу та інвестицій. Адже звертає на себе увагу, що норми КК України в частині застосування до юридичних осіб відповідних стягнень можуть бути використані

всупереч їх призначенню. Так, в Україні встановлення відповідальності юридичних осіб відбулося за моделлю лише постановочних норм названих вище Конвенцій. У зв'язку із цим практично не обмежується коло суб'єктів, скоєння корупційних злочинів якими може негативно вплинути на юридичну особу, та допускається можливість застосування санкцій до юридичної особи в ситуаціях, коли її вище керівництво не знало чи було проти допущеної корупції. Доцільність і практичність цього підходу є досить спірними, адже існування такого положення створює інструмент для усунення небажаних підприємств чи заподіяння їм значних збитків, який працюватиме через схилення (підкупом, погрозою і т.д.) до умисного вчинення однією із уповноважених осіб такого підприємства відповідного злочину буцімто в інтересах останнього, з послідуочим викриттям і накладенням санкцій на таку юридичну особу. Для недопущення подібних зловживань доцільно передбачити в Кримінальному законі, що найбільш суворі санкції до юридичної особи (за КК України це ліквідація із конфіскацією майна та штрафи у значних розмірах) можуть застосовуватися лише тоді, коли скоєний злочин відповідав волі вищого керівництва підприємства (був скоєний власником, керівником юридичної особи чи його заступником або з відома одного з них). Існування ж фільтрів, які покликані обмежити описані зловживання Кримінальним законом і запроваджені в Україні (ліквідація юридичної особи із конфіскацією майна за вчинення корупційного злочину не застосовується (ст.96-9 КК України)) чи можуть бути запозичені в Азейбарджану (штраф не може перевищувати половини вартості майна юридичної особи (п.99-6.4. ст.99-6 КК Азейбарджану), ліквідація юридичної особи застосовується тільки у випадках регулярного використання її для визначеної злочинної діяльності чи більше половини її майна складає майно, що підлягає спеціальній конфіскації (п.99-8.2 ст.99-8 КК Азейбарджану)), є недостатнім для захисту юридичних осіб. Так, для зловживання нормами КК України не досить складно змоделювати інший, окрім корупційного, злочин, який є підставою для ліквідації юридичної особи з конфіскацією її майна чи організувати злочин, що буде підставою для застосування штрафу, який доведе підприємство до банкрутства. З урахуванням цього, необхідним є теоретичне осмислення та вивчення підстав відповідальності

юридичних осіб за вчинення корупційних злочинів, а також дослідження соціальної обумовленості та доцільності надання кримінальній юстиції інструментів впливу на юридичних осіб.

У процесі модернізації правового механізму протидії корупційним злочинам в Україні створена нетипова для сучасного кримінального права (і типова для стародавніх правових систем) ситуація, коли охоронні норми з'являються в системі права попереду регулятивних. Зокрема це стосується часткової криміналізації в Україні корупційних діянь осіб, що здійснюють професійну діяльність, пов'язану із наданням публічних послуг. Відомо, що цілісного регулятивного нормативного масиву щодо публічних послуг в Україні на сьогодні не існує і первинне регулювання у цій сфері наразі здійснюється шляхом встановлення кримінально-правових заборон. Описана ситуація потребує наукового осмислення, інтерпретації та прогнозу, адже за відсутності регулятивної (по-суті бланкетної) бази ускладнюється як розуміння заборон, так і їх застосування, а також переглядається роль кримінально-правової заборони як субсидіарного інструменту.

На даний час норми розділу XVII КК України «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» покликані охороняти три окремі групи суспільних відносин, у межах яких можливо вчинити корупційний злочин: перша група – це суспільні відносини, змістом яких є встановлений законом порядок здійснення своїх повноважень державними службовими особами та службовими особами місцевого самоврядування (інтереси публічної служби), друга – це суспільні відносини, змістом яких є встановлений законом порядок здійснення своїх повноважень іншими службовими особами (інтереси приватної служби) і третя – суспільні відносини, змістом яких є встановлений законом порядок здійснення своїх повноважень особами, які надають публічні послуги. Крім того, караними є також корупційні діяння у формі підкупу таких спеціальних суб'єктів як працівник підприємства, установи чи організації, який не є службовою особою, та особа, яка працює на користь підприємства, установи чи організації (ст.354 КК України, яка винесена за межі розділу XVII КК України, що є сумнівним рішенням).

Наведений розподіл корупційних злочинів заснований на принциповій відмінності природи повноважень публічних та приватних службовців, їх значимості, а також особливостях повноважень осіб, які надають публічні послуги, та ролі інших працівників на підприємствах, установах та організаціях. Відповідно до цього диференційовані підстави кримінальної відповідальності означених суб'єктів та суворість заходів кримінально-правового впливу щодо їх корупційних діянь.

Щодо такого суб'єкта корупції, як особи, які здійснюють професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг, то звертає на себе увагу суперечливий підхід КК України до структурування норм про їх кримінальну відповідальність. Так, статті КК щодо відповідальності за зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги (ст.365-2 КК), підкуп особи, яка надає публічні послуги (ст.368-4 КК), зловживання впливом (у цьому випадку зловживання впливом на осіб, які надають публічні послуги) (ст.369-2 КК) та провокацію підкупу (у цьому випадку провокацію підкупу осіб, які надають публічні послуги) (ст.370 КК), консолідовані із статтями про злочини у сфері службової діяльності, у тому числі зі статтею, яка забороняє службове підроблення (ст.366 КК). Разом із тим, підроблення офіційного документу особою, яка здійснює професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг (ч.2 ст.358 КК), яка з врахуванням логіки побудови Особливої частини КК України повинна знаходитися у розділі XVII цього кодексу (Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг), знаходиться у розділі XV КК (Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян) та передбачає інший відкритий перелік осіб, які надають публічні послуги ніж статті 365-2 та 368-4 КК (зокрема, у якості суб'єкта злочину додатково називаються приватні підприємці та адвокати і не згадуються нотаріуси, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді тощо). Зазначене не тільки суперечить елементарним правилам законодавчої техніки, а й нівелює практичне значення властивостей об'єкта тієї чи іншої групи злочинів (у цьому випадку груп злочинів, передбачених розділами XV та XVII КК), усуває

оцінку його характеристик при кваліфікації суспільно небезпечної поведінки і у кінцевому рахунку призводить до встановлення при фактичному правозастосуванні наявності складу злочину у діях особи лише по ознаках суб'єкта злочину, об'єктивної та суб'єктивної сторін. Зазначені вище недоліки кодифікації пов'язуються (і цей зв'язок є взаємозалежністю) з кримінально-правовою доктриною на рівні інтерпретаційних праць вчених тим, що у багатьох коментарях КК України ознаки об'єкта того чи іншого злочину розкриваються формально і позбавлені практичного змісту.

Окрім цього слід звернути увагу на те, що характеристики осіб, які надають публічні послуги, що окреслені у КК України, у Законі України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2014 року доповнені вказівкою на те, що ними також можуть визнаватися інші особи в установлених законом випадках, що ще більше ускладнює розуміння, а отже і реалізацію приписів означених вище норм КК. Тут варто погодитися, що галузеве законодавство, у тому числі і кримінальне, це тільки частина в загальному комплексі заходів, які мають на меті якісне правове регулювання (охорону) суспільних відносин та протидію суспільно-небезпечним діям [6, с. 368]. Оскільки у межах Кримінального закону міститься лише частина системи правового регулювання окремого сектору суспільних відносин, то, очевидно, така система повинна характеризуватися, зокрема, внутрішньою узгодженістю, що не властиве антикорупційному законодавству України і потребує корекції.

Також варто звернути увагу на те, що дослідження у сфері кримінального права дещо відсторонилися від знань одержаних у межах кримінології щодо пояснення природи корупційної злочинності як фактично інституціоналізованих відносин та особливого різновиду неправової соціальної практики – корупційної практики. Інституціоналізація корупції проявляється у тому, що корупційні відносини настільки тісно вплелися в тканину політичних, економічних, правових відносин, що стали виконувати регулятивну функцію і привласнили частину функцій легальних соціальних інститутів [7, с. 403]. Означене розуміння природи корупції зумовлює необхідність нових правових інструментів, які б не ґрунтувалися, як раніше, на уявленні, що корупція є нетиповою девіантною

поведінкою суб'єктів. Звичні механізми кримінально-правової протидії корупційним злочинам довгий час зводилися і зводяться нині до наявності одного рубежу – встановлення заборони конкретних корупційних діянь, що є суспільно небезпечними. Розгалужена диференціація підстав кримінальної відповідальності за корупційні злочини, яка була здійснена в Україні, принципово не змінила сам інститут корупційних злочинів, який, як видається, знаходиться ще в моделі, виробленій за років СРСР з врахуванням існуючих у ті часи інституцій управління та обсягів корупції. Реалії корупційних відносин сьогодення, інституціоналізація корупції в Україні вже давно потребують принципово нових рішень, у тому числі і в площині кримінального права. Як видається, нова модель кримінально-правової протидії корупції повинна будуватися за принципом «багаторубіжності», коли кримінально-правові заборони будуть реалізовуватися не тільки щодо конкретних корупційних діянь (основний рубіж), а й щодо поведінки, яка ще не є корупційним діянням, але формує визначений корупційний ризик, наявність якого вже є суспільно небезпечним (попередній рубіж), а також щодо подальших об'єктивних виявів вчинених у минулому актів корупції, які залишилися латентними (завершальний рубіж).

Викладеним не вичерпуються аргументи, які підтверджують, що КК України у чинній редакції містить суперечливу сукупність норм, які покликані протидіяти корупційним злочинам та не утворюють системи і в довгостроковій перспективі не здатні ефективно виконати покладену на них функцію. Як видається, така ситуація зумовлена виявленням у теорії права та підтвердженням щодо кримінального права транзитивним станом українського суспільства і переходом та розвитком його правової системи від однієї нормативної моделі (соціалістична правова родина) до іншої (романо-германська) з елементами соціокультурного буття слов'янської чи візантійської моделі [8]. Така транзитивність українського суспільства є загальновизнаним фактом, так як фактично всі його структурні елементи довгий час знаходилися (чи знаходяться) у стадії реформування, «переформатування» чи в стадії створення [9, с. 458]. При цьому, на сьогодні правовий механізм протидії корупції трансформувався неоднорідно (на рівні кримінального права спостерігається значне відставання), що виражається у

відсутності структурної та термінологічної узгодженості регулятивного та охоронного (на рівні КК України) елементів зазначеного механізму. Разом із тим, при дослідженні розвитку корупційних злочинів через призму юридичного образу постмодерну та з врахуванням процесів апроксимації сучасних кримінально-правових механізмів необхідно також ретельно вивчити обґрунтовану на загальнотеоретичному рівні концепцію про традиції і новації у правовому розвитку [10] та визначити можливі шляхи використання ресурсів зазначеної теорії.

Все зазначене додатково підтверджує раніше обґрунтовані судження про знаходження кримінального законодавства, правозастосування та кримінально-правової науки України у стані системної кризи [11, с.296; 12] і демонструє широкий спектр питань, що утворюють важливу наукову проблему, яка потребує наукового розв'язання на підставі конструювання нової наукової теорії – теорії корупційних злочинів, у межах якої необхідно виробити модель механізму кримінально-правової протидії корупційним злочинам як системи.

Список використаних джерел:

1. Глобальна порівняльна таблиця індексу корупції CPI-2013 [Електронний ресурс]. – <http://ti-ukraine.org/content/4039.html>.
2. Кленова Т. В. Основы теории кодификации уголовно-правовых норм : Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора юридических наук. Специальность 12.00.08 - Уголовное право и криминология ; уголовно-исполнительное право / Т. В. Кленова. - М., 2001. – С.17 (36 с.)
3. Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / Сост. и предисл. В.С. Овчинского. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 184 с.
4. Волженкин Б.В. Служебные преступления / Волженкин Б.В. – М. : Юристъ, 2000. – С.53-54 (368 с.)
5. Чугуніков І.І. Поняття злочинів у сфері службової діяльності: історія питання та сучасний стан проблеми / І.І. Чугуніков // Актуальні проблеми політики. – 2008. – Вип. 33. – С.81 (С. 76-83).
6. Стрельцов Є. Л. Сучасність та перспективи розвитку кримінального права України: 20 років потому / Є. Л. Стрельцов // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т.ХІ / редкол.: С.В. Ківалов (голова, ред.) [та ін.] ; відп. за вип. В.М. Дрьомін. – Одеса : Юридична література, 2012. – С.368 (С.365-373)
7. Дрьомін В. М. Інституціональна концепція злочинності / В. М. Дрьомін // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2013. – № 1 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/download/visnik_yg/1/23.pdf
8. Туляков В. О. Тенденції кримінальної політики України та деякі інститути сучасного законодавства / В. О. Туляков // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т.ХІІІ / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) [та ін.] ; відп. за вип. В.М. Дрьомін. – Одеса : Юридична література, 2013

9. Дремін В. Н. Преступность в транзитивном обществе / В. Н. Дремін // Актуальні проблеми держави і права : збірник наукових праць. Вип. 67 / редкол.: С. В. Ківалов (голов. ред.) та ін. ; відп. за вип. В. М. Дрьомін. – Одеса : Юридична література, 2012. – С.457- 464
10. Оборотов Ю. М. Традиції та новації в правовому розвитку: загальнотеоретичні аспекти: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / Ю. М. Оборотов ; Одес. нац. юрид. акад. - О., 2003. - 38 с.
11. Туляков В. О. Криза кримінального права: суперечності догматів чи догматика суперечностей? / В. О. Туляков // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. Т.VIII / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) [та ін.] ; відп. за вип. Ю.М. Оборотов. – Одеса : Юридична література, 2009. – С.296-302.
12. Навроцький В. Чи перебуває українське кримінальне право у стані кризи? / В. Навроцький // Юридичний вісник України – 2009. – № 37. – С. 6 ; № 38. – С. 6-7.

Аннотация

Михайленко Д.Г. Проблемы модернизации правового механизма противодействия коррупционным преступлениям в Украине. — Стаття.

В статье исследуются некоторые проблемы УК Украины в условиях проведения модернизации правового механизма противодействия коррупционным преступлениям. Показывается несовершенство УК в части установления оснований уголовной ответственности юридических лиц. Описывается структура объекта коррупционных преступлений, как группы охраняемых правоотношений. Выдвигается гипотеза о построении модели уголовно-правового противодействия коррупции по принципу «многогубежности» и обосновывается актуальность и необходимость конструирования новой научной теории – теории коррупционных преступлений.

Ключевые слова: коррупция, коррупционные преступления, уголовная ответственность юридических лиц, лица, которые предоставляют публичные услуги, теория коррупционных преступлений.

Annotation

Dmytro G. Mychailenko. The issues of enhancement of the legal mechanism of corruption crimes counteraction in Ukraine. — An article.

The article focuses on certain problems of the Criminal Code of Ukraine under the conditions of enhancement of the legal mechanism of fight against corruption crimes. The imperfection of the Criminal Code is shown in regard to establishing the grounds of criminal liability of legal entities. The structure of a target of corruption crimes is

described as a group of guarded legal relations. A hypothesis about the establishment of a model of criminal law fight against corruption based on the principle of “multiple borderlines” is set up. The urgency and necessity of constructing a new scientific theory of corruption crimes is substantiated.

Keywords: corruption, corruption crimes, criminal liability of legal entities, public service providers, the theory of corruption crimes.